

HEA ÜHINGUJUHTIMISE TAVA

SEPTEMBER 2005

EESSÕNA

2004.a novembris kutsusid Tallinna Börs ja Finantsinspeksioon kokku ümarlaua, mille ümber koondusid asjatundjatena erinevate majandusvaldkondadega seotud inimesed. Ümarlaua töö eesmärgiks oli tuua esile ühingujuhtimise need põhimõtted, mis nii emitentide endi kui ka (väike)aktsionäride, juhtide, audiitorite jt huvitatud isikute seisukohast vajaksid kinnistamist heade tavadena. Samuti oli ümarlaua eesmärgiks eelnimetatud ühingujuhtimise põhimõtete sõnastamise kaudu Hea Ühingujuhtimise Tava kujundamine. Käesolevaks hetkeks on sobivad ja vajalikud põhimõtted koondatud käesolevasse Heasse Ühingujuhtimise Tavasse.

Hea Ühingujuhtimise Tava on järgimiseks eelkõige äriühingule, mille aktsiad on võetud kauplemisele Eestis tegutsevale reguleeritud turule (“**emitent**”), välja arvatud aktsiaseltsina asutatud investeerimisfondid. Hea Ühingujuhtimise Tava võivad järgida ka teised ettevõtjad ning on tervitav, kui selliste äriühingute aktsionärid või osanikud võtavad äriühingu juhtimise ja selle kontrollimise korraldamisel aluseks antud põhimõtted.

Hea Ühingujuhtimise Tavas kirjeldatud põhimõtted on emitendile täitmiseks soovituslikud ning iga emitent otsustab ise, kas ta võtab need põhimõtted enda juhtimise korraldamise aluseks või mitte. Emitent kirjeldab “täidan või selgitan” põhimõtte kohaselt emitendi juhtimistavasid Hea Ühingujuhtimise Tava aruandes ning kinnitab, kas ta järgib Hea Ühingujuhtimise Tava või mitte. Kui emitent ei järgi Hea Ühingujuhtimise Tava, esitab ta aruandes mittejärgimise põhjused. Hea Ühingujuhtimise Tava aruanne on majandusaasta aruande osaks oleva tegevusaruande eraldiseisev peatükk.

Heas Ühingujuhtimise Tavas on kirjeldatud sellist käitumist, mis aitab kaasa äriühingu juhtimise ja selle kontrollimise paremale ja läbipaistvamale korraldamisele:

- Ühelt poolt peab hea tava olema eeskujuks emitendi juhtimise korraldamisele, lähtudes eelkõige emitendi huvidest, ja andma piisava võimaluse juhtimise järelevalveks investoritele ja teistele huvitatud isikutele.
- Teiselt poolt aitab hea tava järgimine kaasa emitentide avalikustamis- ja juhtimisnõuete ühtlustamisele, mis on omakorda suunatud investorite ja aktsionäride võrdse kohtlemise tagamisele.

Nendele eesmärkidele toetudes aitab Hea Ühingujuhtimise Tava korraldada juhatuse, nõukogu ja üldkoosoleku töökorraldust, samuti juhtimise ja selle järelevalvega seotud teabe avalikustamist.

Hea Ühingujuhtimise Tava koostamisel on võetud aluseks Eestis kehtivad õigusaktid, samuti on pööratud tähelepanu Eestis tegutsevate emitentide aktsionäride struktuurile ja peamistele probleemidele ühingujuhtimise korraldamisel. Üksikjuhtumitel on kirjeldatud ka sellist käitumist, kus emitentidele on seatud kõrgemaid nõudeid kui õigusaktides. Selliste erandite aluseks on põhimõte, et emitent, mille aktsiad on võetud kauplemisele reguleeritud turule, peab enda juhtimise korraldamisel lähtuma kõrgendatud hoolsusest ja tagama kõikide aktsionäride võrdse kohtlemise.

”Täidan või selgitan” nõuet täidab emitent alates 01. jaanuarist 2006.a. Näiteks, kui emitendi järgmine majandusaasta algab 01. jaanuaril 2006.a, siis koostab ta Hea Ühingujuhtimise Tava aruande 2006. aasta kohta. Nimetatud aruandes kajastab emitent Hea Ühingujuhtimise Tava järgimist 2006. aastal läbiviidava aktsionäride üldkoosoleku korraldamisel või teiste ühingujuhtimisega seotud küsimuste lahendamisel. Emitent võib Hea Ühingujuhtimise Tava järgida ka enne ülalnimetatud tähtpäeva saabumist.

I ÜLDKOOSOLEK

1.1 Aktsionäride õiguste teostamine

- 1.1.1. Igale aktsionärile tagatakse õigus osaleda üldkoosolekul, võtta üldkoosolekul sõna päevakorras esitatud teemadel ning esitada põhjendatud küsimusi ja teha ettepanekuid.

Aktsionäri õiguste teostamine on tagatud sellisel viisil, et see ei oleks takistatud põhjendamatute formaalsustega ega oleks muul viisil aktsionärile ebamugavaks tehtud, pidades eelkõige silmas üldkoosoleku toimumise aega, kohta, andmete kättesaadavust ja koosoleku läbiviimist. Üldkoosolek viiakse läbi emitendi asukohas mõistlikul kellajal ning kohas, mis tagab enamikule aktsionäriledele koosolekul osalemise võimaluse.

Emitent võimaldab aktsionäril esitada küsimusi päevakorras nimetatud teemade kohta ka enne üldkoosoleku toimumise päeva. Üldkoosoleku kokkukutsumise teates näitab emitent aadressi või e-posti aadressi, kuhu aktsionär saab küsimuse saata. Emitent tagab põhjendatud küsimustele vastamise kas üldkoosolekul vastava teema arutamise ajal või enne üldkoosoleku toimumist, jättes aktsionärile mõistliku aja vastusega tutvumiseks. Võimalusel vastab emitent esitatud küsimustele juba enne üldkoosoleku toimumist ning avaldab küsimuse ja vastuse emitendi veebilehel.

Kontrolliv aktsionär¹ hoidub nii üldkoosolekul kui ka emitendi juhtimise korraldamisel teiste aktsionäride õiguste põhjendamatust kahjustamisest ega kuritarvita enda positsiooni.

- 1.1.2. Emitendi põhikirjaga ei võimaldata eri liiki aktsiatele selliste õigust andmist, mis tooks kaasa aktsionäride ebavõrdse kohtlemise hääletamisel (nt teatud liiki aktsiate omanike nõusoleku vajalikkus otsuse vastuvõtmiseks üldkoosolekul).
- 1.1.3. Emitent hõlbustab aktsionäride isiklikku osavõttu üldkoosolekust, kuid ei tee samas takistusi esindajate osalemisele ja hääletamisele üldkoosolekul. Emitent teavitab aktsionäri võimalikult täpselt üldkoosoleku toimumise kuupäevast, kellaajast ja aadressist.

Kui emitent korraldab aktsionäri esindamise üldkoosolekul ise või enda töötajate/esindajate kaudu, siis teeb ta seda sellisel viisil, et aktsionäri poolt hääletamise suhtes antud korraldused oleksid täidetud.

Emitendi poolt valitud esindaja osaleb üldkoosolekul ja on aktsionäriledele üldkoosoleku toimumise ajal kättesaadav.

1.2. Üldkoosoleku kokkukutsumine ja avaldatav teave

- 1.2.1. Üldkoosoleku kokkukutsumise teade tehakse samaaegselt selle saatmisega aktsionäriledele ja/või avaldamisega üleriigilise levikuga päevalehes kättesaadavaks ka emitendi veebilehel.

Erakorralise koosoleku kokkukutsumisest teavitab emitent aktsionäre koheselt pärast selle kokkukutsumise otsustamist. Vastavas teates näidatakse ära erakorralise koosoleku kokkukutsumise põhjus ning kokkukutsumise ettepaneku tegija (juhatus,

¹ Siin ja edaspidi tähendab "kontrolliv aktsionär" väärtpaberituruseaduse § 10 lg. 1 nimetatud isikut.

nõukogu, aktsionärid või audiitor). Erakorralise koosolekuga seotud teave tehakse viivitamatult teatavaks ka emitendi veebilehel.

- 1.2.2. Juhatus ja nõukogu esitavad aktsionäridele samaaegselt üldkoosoleku kokkukutsumise teatega tutvumiseks kõik neile kättesaadavad või neile esitatud olulised andmed, mis on vajalikud üldkoosolekul otsuse tegemiseks.

Emitent esitab üldkoosoleku kokkukutsumisel põhjendused ja selgitused nende päevakorras olevate teemade kohta, mille sisuks on emitendi jaoks olulised muutused (nt põhikirja muutmine, täiendavate aktsiate või aktsiatega seotud teiste väärtpaperite emiteerimine või erakorralised tehingud, mille sisuks on kogu või enamuse vara või ettevõtte müük või mis on tehtud emitendiga seotud isikuga). Kui üldkoosoleku kutsuvad kokku aktsionärid, nõukogu või audiitor või kui teema võetakse päevakorda juhatusel või aktsionäri nõudel, siis esitavad omapoolsed põhjendused ja selgitused ka üldkoosoleku kokkukutsumist või teema päevakorda võtmist nõudnud organid või isikud.

Aktsionäridel võimaldatakse tutvuda ka andmetega selle kohta, mida aktsionärid on seoses üldkoosoleku toimumisega emitendilt küsinud, kui sellised andmed on seotud üldkoosoleku päevakorras oleva teemaga. Juhatus või nõukogu võivad keelduda selliste andmete esitamisest, kui see on vastuolus emitendi huvidega. Sellisel juhul põhjendavad juhatus ja nõukogu andmete esitamisest keeldumist.

Aktsionäridele esitatakse teave ka eesti keeles.

- 1.2.3. Samaaegselt seaduses sätestatud üldkoosoleku kokkukutsumise tingimuste täitmisega avalikustab juhatus emitendi veebilehel päevakorraga seotud olulise teabe, mis on talle esitatud või muul viisil kättesaadav.

Olenevalt üldkoosoleku päevakorrast loetakse oluliseks teabeks kasumi jaotamise ettepanek, muudetava põhikirja eelnõu koos muudatuste äramärgimisega, väärtpaperite emiteerimise või muude äriühinguga seotud tehingute (ühinemine, vara müük jmt.) olulised tingimused ja lepingud või nende eelnõud, andmed nõukogu liikme kandidaadi ja audiitori kandidaadi kohta jmt.

Nõukogu liikme kandidaadi kohta avaldatakse andmed tema osalemise kohta teiste äriühingute nõukogude, juhatuste või tegevjuhtkonna töös.

- 1.2.4. Mõistliku aja jooksul enne üldkoosoleku toimumist avaldab nõukogu emitendi veebilehel enda ettepanekud päevakorras olevate teemade kohta.

Kui aktsionärid teevad üldkoosolekule eelneval ajal päevakorras olevate teemade kohta sisulisi ettepanekuid või nõukogu poolt esitatud ettepanekutest erinevaid ettepanekuid, siis avaldab emitent sellised ettepanekud enda veebilehel.

1.3. Üldkoosoleku läbiviimine

- 1.3.1. Üldkoosoleku juhataja tagab koosoleku sujuva, s.t. kiire, kuid samas kõikide huvitatud isikute huve arvestava läbiviimise. Üldkoosoleku keeleks on eesti keel.

Üldkoosoleku juhatajaks ei valita nõukogu esimeest ega juhatuse liiget.

- 1.3.2. Üldkoosolekul osalevad juhatuse liikmed, nõukogu esimees ning võimalusel ka nõukogu liikmed ja vähemalt 1 audiitoritest.

Üldkoosolekul osalevad nõukogu liikme kandidaat, kes ei ole varem emitendi nõukogu liikmeks olnud ja audiitori kandidaat.

- 1.3.3. Emitent teeb vastavate tehniliste vahendite olemasolul ning juhul, kui see ei ole talle liiga kulukas, üldkoosoleku jälgimise ja sellest osavõtu võimalikuks sidevahendite kaudu (nt Internet).
- 1.3.4. Kasumi jaotamist arutatakse üldkoosolekul eraldiseisva teemana ja selle kohta võetakse vastu eraldi otsus.

II JUHATUS

2.1. Ülesanded

- 2.1.1. Juhatus teeb igapäevaseid juhtimisotsuseid iseseisvalt ning jätab kõrvale isiklikud ja/või kontrolliva aktsionäri huvid.

Juhatus lähtub otsustamisel emitendi ja kõikide aktsionäride parimatest huvidest ning kohustub tagama emitendi jätkusuutliku arengu vastavalt seatud eesmärkidele ja strateegiale.

- 2.1.2. Juhatus teeb oma parima tagamaks, et emitent ja kõik emitendi kontserni kuuluvad äriühingud järgiksid oma tegevuses kehtivaid õigusakte.
- 2.1.3. Juhatus tagab emitendi tegevusvaldkonnast lähtudes emitendi tegevuses sobiva riskijuhtimise ja sisekontrolli toimimise.

Tõhusa riskijuhtimise ja sisekontrolli tagamiseks juhatus:

- analüüsib emitendi tegevus- ja finantseesmärkidega seotud riske (sh keskkonna- ja konkurentsialaseid ning õiguslikke riske);
- koostab vastavad sise-eeskirjad;
- töötab välja vormid finantsaruannete koostamiseks ja käitumisjuhised selliste aruannete koostamiseks;
- korraldab kontrolli ja aruandluse süsteemi.

2.2. Koosseis ja tasu

- 2.2.1. Juhatusel on enam kui üks (1) liige ning juhatuse liikmete seast valitakse juhatuse esimees.

Juhatus või nõukogu eristab iga juhatuse liikme vastutusvaldkonna, piiritledes iga juhatuse liikme tööülesanded ja volitused võimalikult täpselt. Samuti määratakse kindlaks juhatuse liikmete vahelise koostöö alused.

Nõukogu esimees sõlmib juhatuse liikmega tema ülesannete täitmiseks ametilepingu.

- 2.2.2. Juhatus liige ei ole samaaegselt rohkem kui kahe emitendi juhatuse liige ega teise emitendi nõukogu esimees. Juhatus liige võib olla emitendiga samasse kontserni kuuluva emitendi nõukogu esimees.
- 2.2.3. Juhatus tasustamise alused on selged ja läbipaistvad. Nõukogu arutab ja vaatab korrapäraselt üle juhatuse tasustamise alused.

Juhatus tasustamise otsustamisel lähtub nõukogu hinnangust juhatuse liikmete tegevusele. Juhatus liikmete tegevuse hindamisel võtab nõukogu eelkõige arvesse

konkreetses juhatuses liikme tööülesandeid, tema tegevust, kogu juhatuse tegevust, samuti emitendi majanduslikku olukorda, äritegevuse hetkeseisu ja tulevikusuundi võrdluses samasse majandussektorisse kuuluvate äriühingute samade näitajatega.

Juhatuses liikme tasu, sealhulgas preemiasüsteem, peab olema selline, mis motiveerib isikut tegutsema emitendi parimates huvides ning hoiduma tegutsemisest isiklikes või muude isikute huvides.

- 2.2.4. Pikaajaliste preemiasüsteemide (nt optsioonid, pensioniprogrammid) kasutamine on seotud juhatuse liikme tegevusega ning põhineb konkreetsetel ja võrreldavatel, eelnevalt kindlaksmääratud tunnustel. Preemiasüsteemi määramise aluseks olevaid tunnuseid ei muudeta tagasiulatuvalt.

Erandjuhtudel, mida ei olnud võimalik preemiasüsteemi määramisel ette näha, võib nõukogu varem määratud preemiasüsteemi piirata.

- 2.2.5. Juhatuses liikme preemiasüsteemi, mis on seotud emitendi väärtpaberitega, samuti muudatused sellises preemiasüsteemis, kinnitab emitendi üldkoosolek. Juhatuses liikmetele väljastatud aktsiaoptsioonide täitmise tähtaja määrab emitendi üldkoosolek.

Aktsiaoptsioonide väljastamisel lähtub emitent Tallinna Börsi reglemendis sätestatust.

- 2.2.6. Juhatuses liikme lahkumishüvitus on seotud tema varasemate töötulemustega ega ole väljamakstav, kui sellega ilmselt kahjustatakse emitendi huve.

- 2.2.7. Iga juhatuses liikme põhipalk, tulemustasu, lahkumishüvitus, talle makstavad muud hüved ning preemiasüsteemid, samuti nende olulised tunnused (sh võrdluses põhinevad tunnused, motiveerivad tunnused ja riski tunnused) avaldatakse selges ja üheselt arusaadavas vormis emitendi veebilehel ning Hea Ühingujuhtimise Tava aruandes. Avaldatavad andmed on selged ja üheselt arusaadavad, kui need väljendavad otseselt kulutuse suurust emitendile või tõenäolise kulutuse suurust avalikustamise päeva seisuga.

Nõukogu esimees tutvustab juhatuse tasustamise olulisemaid aspekte ja muudatusi nendes üldkoosolekule. Juhul kui mõne juhatuses liikme tasustamine on toimunud tavapärasest erinevatel alustel, tutvustatakse üldkoosolekule erinevusi koos nende põhjendusega.

2.3. Huvide konflikt

- 2.3.1. Juhatuses liikmed väldivad huvide konflikti tekkimist oma tegevuses. Juhatuses liige ei tee otsuseid lähtudes enda isiklikest huvidest ega kasuta emitendile suunatud ärilisi pakkumisi isiklikes huvides.

Juhatuses liige teatab nõukogule ja teistele juhatuses liikmetele huvide konflikti olemasolust enne ametilepingu sõlmimist ning samuti viivitamatult selle hilisemal tekkimisel. Juhatuses liikmele, tema lähedasele või temaga seotud isikule tehtavast ärilisest pakumisest, mis on seotud emitendi majandustegevusega, teatab juhatuses liige viivitamatult teistele juhatuses liikmetele ja nõukogu esimehele.

Juhatuses liikme lähedane isik on tema abikaasa, alaealine laps ja temaga antud hetke seisuga vähemalt aasta ühist majapidamist omav isik. Juhatuses liikmega seotud isik

on tema või tema lähedase poolt juhitud või kontrollitav seltsing või juriidiline isik, samuti seltsing või juriidiline isik, mille juhtimist tema või tema lähedane isik oluliselt mõjutab, või mis on loodud tema või tema lähedase kasuks või huvides või mille majandushuvid on olulises ulatuses sarnased tema või tema lähedase majandushuvidega.

- 2.3.2. Nõukogu otsustab emitendi ja tema juhatuse liikme või tema lähedase või temaga seotud isikuga tehtavate emitendi jaoks oluliste tehingute tegemise ja määrab selliste tehingute tingimused.

Nõukogu poolt heakskiidetud tehingud juhatuse liikme, tema lähedase või temaga seotud isiku ja emitendi vahel avaldatakse Hea Ühingujuhtimise Tava aruandes.

- 2.3.3. Juhatuse liige peab rangelt kinni äriseadustikus sätestatud konkurentsikeelust (*äriseadustik § 312*) ning teavitab viivitamatult nõukogu enda kavatsusest osaleda kas otseselt või kaudselt ettevõtluses emitendiga samal tegevusalal.

Juhatusel liikmed võivad juhatuse liikme kohustuste täitmise kõrval tegelda muude tööülesannetega ainult nõukogu nõusolekul.

- 2.3.4. Emitendi juhatuse liige ega töötaja ei nõua ega võta isiklikul eesmärgil kolmandatelt isikutelt seoses oma tööga vastu raha ega teisi hüvesid ega tee kolmandatele isikutele õigusvastaseid või põhjendamatuid soodustusi emitendi nimel.

III NÕUKOGU

3.1. Ülesanded

- 3.1.1. Nõukogu ülesandeks on juhatuse tegevuse korrapärane kontrollimine. Nõukogu osaleb oluliste emitendi tegevust puudutavate otsuste tegemisel. Nõukogu tegutseb iseseisvalt ja emitendi ning kõigi aktsionäride parimates huvides.

- 3.1.2. Nõukogu määrab kindlaks ja vaatab korrapäraselt üle emitendi strateegia, tema üldise tegevuskava, riskijuhtimise põhimõtted ja aastaelarve. Nõukogu tagab koostöös juhatusega emitendi tegevuse pikaajalise planeerimise.

Nõukogu esimees on korrapäraselt ühenduses juhatusega, eriti juhatuse esimehega, ning arutab temaga emitendi strateegia, äritegevuse ja riskijuhtimisega seotud küsimusi.

Juhatusel esimees teavitab viivitamatult nõukogu esimeest olulistest sündmustest, mis võivad mõjutada emitendi arengut ja juhtimist. Nõukogu esimees teatab sellest nõukogule ning kutsub vajadusel kokku nõukogu erakorralise koosoleku.

- 3.1.3. Nõukogu hindab korrapäraselt juhatuse tegevust emitendi strateegia elluviimisel, samuti hindab nõukogu emitendi finantsseisundit, riskijuhtimise süsteemi, juhatuse tegevuse õiguspärasust ning seda, kas emitendi puudutav oluline teave on nõukogule ja avalikkusele nõuetekohaselt teatavaks tehtud.

Nõukogu poolt komiteede (auditikomitee, tasustamiskomitee jmt.) asutamisel avaldab emitent oma veebilehel nende olemasolu, ülesanded, koosseisu ja koha organisatsioonis. Komiteedega seotud asjaolude muutmisel avaldab emitent samas korras ka muudatuse sisu ning teostamise aja.

- 3.1.4. Nõukogu tööd korraldab nõukogu esimees.

Nõukogu esimees määrab kindlaks nõukogu koosoleku päevakorra, juhatab nõukogu koosolekuid, jälgib nõukogu töö tõhusust, korraldab andmete operatiivset edastamist nõukogu liikmetele, tagab, et nõukogul oleks piisav aeg otsuste ettevalmistamiseks ja andmetega tutvumiseks ja esindab nõukogu suhtlemisel emitendi juhatusega.

3.2. Koosseis ja tasu

- 3.2.1. Nõukogu liikmeteks valitakse isikud, kellel on nõukogu töös osalemiseks piisavad teadmised ja kogemused.

Nõukogu liikme valimisel võetakse arvesse nõukogu ja emitendi tegevuse iseloomu, võimalikku ohtu huvide konflikti tekkimiseks ning vajadusel ka isiku vanust.

Nõukogu koosseis peab olema piisavalt väike efektiivse juhtimise tagamiseks ning piisavalt suur vajaliku oskusteabe kaasamiseks.

- 3.2.2. Vähemalt pooled emitendi nõukogu liikmetest on sõltumatud. Kui nõukogus on paaritu arv liikmeid, siis võib sõltumatu liikmeid olla 1 liige vähem kui sõltuvaid liikmeid.

Sõltumatu on isik, kellel ei ole emitendi, tema kontrollitava äriühinguga, emitenti kontrollitava aktsionäri, tema kontserni kuuluva äriühinguga ega nende äriühingute juhtorganite liikmetega selliseid ärilisi, perekondlikke või muid sidemeid, mis võivad huvide konflikti olemasolu tõttu mõjutada nende otsuseid. Sõltumatuse tunnused on esitatud Hea Ühingujuhtimise Tava lisas.

Nõukogu liikmeks ei ole üheaegselt rohkem kui kaks endist juhatuse liiget, kes olid emitendi või tema poolt kontrollitava äriühingu juhatuse liikmeks vähem kui kolm (3) aastat tagasi.

- 3.2.3. Nõukogu liige, eriti nõukogu esimees kannab hoolt selle eest, et tal on piisavalt aega nõukogu liikme kohustuste täitmiseks.
- 3.2.4. Nõukogu liikmete tasu ja selle maksmise korra otsustamisel võtab üldkoosolek arvesse nõukogu tööülesanded ja nende ulatuse, samuti emitendi majandusliku seisukorra. Lähtuvalt nõukogu töö iseloomust võib tasu suuruse otsustamisel võtta arvesse ka nõukogu esimehe tööga seotud erisused.
- 3.2.5. Üldkoosolekul määratud nõukogu liikme tasu suurus ja maksmise kord avaldatakse emitendi Hea Ühingujuhtimise Tava aruandes, tuues eraldi välja põhi- ja lisatasu (sh lahkumishüvitus ja muud makstavad hüved).
- 3.2.6. Kui nõukogu liige on majandusaasta jooksul osalenud vähem kui pooltel nõukogu koosolekutel, siis märgitakse see Hea Ühingujuhtimise Tava aruandes eraldi ära.

3.3. Huvide konflikt

- 3.3.1. Nõukogu liikmed väldivad huvide konflikti tekkimist oma tegevuses. Nõukogu liige eelistab oma tegevuses nõukogu liikmena emitendi huvisid isiklikele või kolmanda isiku huvidele. Nõukogu liige ei kasuta isiklikes huvides ärilisi pakkumisi, mis on suunatud emitendile.

Nõukogu lähtub oma tegevuses emitendi ja kõikide aktsionäride primaritest huvidest.

- 3.3.2. Nõukogu liikme kandidaat teavitab enne tema valimist teisi nõukogu liikmeid huvide konflikti olemasolust, selle tekkimisel peale valimist teatab ta sellest viivitamatult.

Ärilisest pakkumisest, mis tehakse nõukogu liikmele, tema lähedasele või temaga seotud isikule ning on seotud emitendi majandustegevusega, teatab nõukogu liige viivitamatult nõukogu esimehele ja juhatusele.

Hea Ühingujuhtimise Tava aruandes näidatakse ära majandusaasta jooksul tekkinud huvide konfliktid koos igakordsete lahendustega.

Nõukogu liikme lähedane isik on tema abikaasa, alaealine laps ja temaga antud hetke seisuga vähemalt aasta ühist majapidamist omav isik. Nõukogu liikmega seotud isik on tema või tema lähedase poolt juhitud või kontrollitav seltsing või juriidiline isik, samuti seltsing või juriidiline isik, mille juhtimist tema või tema lähedane isik oluliselt mõjutab, või mis on loodud tema või tema lähedase kasuks või huvides või mille majandushuvid on olulises ulatuses sarnased tema või tema lähedase majandushuvidega.

- 3.3.3. Nõukogu liige astub tagasi või ta kutsutakse tagasi, kui tema huvide konflikt on olulise ja kestva iseloomuga.
- 3.3.4. Nõukogu liige peab rangelt kinni äriseadustikus sätestatud konkurentsikeelust (*äriseadustik* § 324) ning teavitab viivitamatult teisi nõukogu liikmeid enda kavatsusest osaleda ettevõtluses emitendiga samal tegevusalal.

IV JUHATUSE JA NÕUKOGU KOOSTÖÖ

- 4.1. Juhatus ja nõukogu teevad emitendi huvide parima kaitsmise eesmärgil tihedat koostööd. Koostöö aluseks on eelkõige avatud arvamustevahetus nii juhatuse ja nõukogu vahel kui ka juhatuse ja nõukogu siseselt.

Juhatus ja nõukogu töötavad ühiselt välja emitendi tegevuseesmärgid ja strateegia.

Juhatus lähtub emitendi juhtimisel nõukogu poolt antud strateegilistest juhistest ning arutab nõukoguga strateegilisi juhtimisküsimusi kindlate ajavahemike tagant.

Juhatus ja nõukogu avaldavad omavahelise tööjaotuse emitendi juhtimisel emitendi põhikirjas sätestamata ulatuses. Tööjaotuse muutmisel avaldatakse muudatuse sisu, mõju emitendile ja rakendamise aeg.

- 4.2. Juhatus ja nõukogu astuvad ühiselt samme, et vastastikune andmevahetus oleks piisav ja tõhus.

Juhatus teavitab nõukogu korrapäraselt kõikidest olulistest asjaoludest, mis puudutavad emitendi tegevuse planeerimist ja äritegevust, tema tegevusega seotud riske ning nende riskide juhtimist. Juhatus juhib eraldi tähelepanu sellistele muutustele emitendi äritegevuses, mis kalduvad varem seatud plaanidest ja eesmärkidest kõrvale, tuues seejuures välja muutuste põhjused. Nimetatud teave edastatakse ilma viivitusega ja see hõlmab kõiki olulisi asjaolusid.

Nõukogu määratleb täpsemalt juhatuse poolt teabe edastamise tingimused ja sisu. Andmed, mis on vajalikud nõukogu otsuste tegemiseks, sealhulgas raamatupidamise aastaaruanne, konsolideerimisgrupi raamatupidamise aastaaruanne ja audiitori järeldusotsus, saadab juhatus nõukogule piisava ajavaruga enne nõukogu koosoleku toimumist.

- 4.3. Juhatus ja nõukogu liikmed järgivad vastastikuse andmevahetuse korraldamisel konfidentsiaalsusnõudeid, mis tagavad kontrolli eelkõige hinnatundliku teabe liikumise üle.

Juhatus tagab konfidentsiaalsusnõuete järgimise ka emitendi töötajate poolt, kes sellise teabega kokku puutuvad.

V TEABE AVALDAMINE

- 5.1. Emitent kohtleb kõiki aktsionäre võrdselt ja teavitab kõiki aktsionäre olulistest asjaoludest võrdselt.

Aktsionäride ja investorite teavitamisel kasutab emitent sobivaid infokanaleid, sealhulgas enda veebilehte. Aktsionäride võrdse kohtlemise põhimõtte ei võta emitendi õigust viivitada siseteabe avaldamisega ega edastada avalikustamata siseteavet selle saamiseks õigustatud isikutele.

- 5.2. Emitendi veebileht on selge ülesehitusega ning avalikustatav teave lihtsalt leitav. Avalikustatav teave on kättesaadav ka inglise keeles.

Emitent avalikustab aasta jooksul avalikustamisele kuuluva teabe (sealhulgas aastaaruanne, vahearanded, üldkoosoleku kokkukutsumise teade) avalikustamise kuupäevad majandusaasta alguses eraldi teates, nn finantskalendris. Nimetatud teate avalikustab emitent ka oma veebilehel.

- 5.3. Emitendi veebilehel on aktsionäridele kättesaadav:

- aruanne Hea Ühingujuhtimise Tava kohta;
- üldkoosoleku toimumise kuupäev, koht, päevakord ja muud üldkoosolekuga seotud andmed;
- põhikiri;
- nõukogu poolt kinnitatud emitendi üldised strateegiasuunad;
- juhatuse ja nõukogu koosseis;
- andmed audiitori kohta;
- majandusaasta aruanne;
- vahearanded;
- aktsionäridevahelised kokkulepped, mis käsitlevad aktsionäriõiguste kooskõlastatud teostamist (kui need on sõlmitud ja emitendile teada);
- muud andmed, mis avaldatakse Hea Ühingujuhtimise Tava alusel.

- 5.4. Juhatus ja nõukogu kirjeldavad üldkoosolekule esitatavas majandusaasta aruandes emitendi juhtimistavasid, sealhulgas nende kooskõla käesoleva Hea Ühingujuhtimise Tavaga. Kui emitendi juhtimine erineb Heas Ühingujuhtimise Tavas kirjeldatust, siis põhjendavad juhatus ja nõukogu sellist erinevust.

Lisaks kirjeldavad juhatus ja nõukogu üldkoosolekule esitatavas aruandes käesolevas Heas Ühingujuhtimise Tavas nõutud asjaolusid.

Hea Ühingujuhtimise Tava aruanne esitatakse tegevusaruande eraldi peatükina.

- 5.5. Kui emitent teavitab finantsanalüütikuid või teisi isikuid emitendiga seotud faktidest või hinnangutest, siis avaldab emitent selle teabe ka aktsionäridele oma veebilehel.

Üldkoosolekul kas aktsionäride küsimustele vastates või muul viisil avaldatud siseteabe, mida ei ole varem avalikustatud, avalikustab emitent viivitamatult pärast üldkoosoleku toimumist.

- 5.6. Emitent korraldab andmevahetuse ajakirjanike ja analüütikuga läbimõeldult ja hoolikalt. Emitent hoidub suhtlemisel analüütikutega tegudest, mis võiksid seada ohtu analüütiku sõltumatuse või emitendi sõltumatuse analüütikust.

Emitent avalikustab analüütikutega kohtumiste, analüütikutele või investoritele või institutsionaalsetele investoritele tehtavate esitluste ja pressikonverentside toimumise ajad ja asukohad emitendi veebilehel. Emitent võimaldab aktsionäridel osaleda nimetatud üritustel ning teeb ettekanded kättesaadavaks oma veebilehel.

Emitent ei korralda kohtumisi analüütikutega ega investoritele tehtavaid esitlusi vahetult enne finantsaruandluse (vahearuaanded, majandusaasta aruanne) avalikustamise kuupäevi.

VI FINANTSARUANDLUS JA AUDITEERIMINE

6.1. Aruandlus

- 6.1.1. Emitent avalikustab korra igal aastal majandusaasta aruande ning majandusaasta jooksul vahearuaanded.

Juhatus koostab raamatupidamise aastaaruande, mida kontrollivad audiitor ja nõukogu. Nõukogu koosolekul, kus vaadatakse läbi majandusaasta aruanne, osaleb nõukogu kutsel ka emitendi audiitor. Emitendi juhatuse liikmed ning teised tegevjuhtkonda kuuluvad isikud lahkuvad nõukogu koosolekult ajaks, kui audiitor kannab ette auditeerimise olulisemad järeldused.

Aktsionäridele esitatakse tutvumiseks majandusaasta aruanne, millele on alla kirjutanud juhatuse ja nõukogu liikmed. Nõukogu teeb koos majandusaasta aruandega aktsionäridele kättesaadavaks ka äriseadustiku § 333 lõikes 1 nimetatud nõukogu kirjaliku aruande selle kohta.

- 6.1.2. Emitent avalikustab raamatupidamise aastaaruande lisana nimekirja emitendi kontserni mittekuuluvatest äriühingutest, milles emitendi osalus on emitendile olulise tähtsusega. Emitent avalikustab sellise äriühingu ärinime, asukohta, osaluse suuruse, tegevusala, aktsiakapitali suuruse ja eelneva majandusaasta puhaskasumi või -kahjumi.
- 6.1.3. Raamatupidamise aastaaruande lisades avaldatakse emitendi sidemed aktsionäridega, kes on käsitatavad seotud isikutena raamatupidamise seaduse § 17 lõikes 2 osutatud rahvusvaheliste finantsaruandluse standardite alusel.

6.2. Audiitori valimine ja raamatupidamise aastaaruande auditeerimine

- 6.2.1. Nõukogu teeb koos üldkoosoleku kokkukutsumise teatega aktsionäridele kättesaadavaks andmed audiitori kandidaadi kohta, sealhulgas allpool nimetatud andmed tema ärisidemete kohta. Kui audiitoriks soovitakse nimetada eelneval majandusaastal emitendi aruandeid auditeerinud audiitor, siis avaldab nõukogu hinnangu tema tegevusele.

Enne, kui nõukogu esitab üldkoosolekule valimiseks audiitori kandidaadi, küsib nõukogu audiitori kandidaadilt ülevaate selle kohta, milline tööalane, majanduslik või

muu seos, mis võib mõjutada audiitori sõltumatust, on ühelt poolt audiitori, tema juhtorganite ja juhtivaudiitorite ning teiselt poolt emitendi ja tema juhtorganite vahel.

Nõukogu poolt audiitori tegevusele antav hinnang kirjeldab muuhulgas teenuseid (sealhulgas nõustamisteenused), mida audiitor on emitendile eelneva aasta jooksul osutanud või hakkab emitendile järgneva aasta jooksul osutama. Samuti avaldatakse tasu, mida emitent selliste teenuste eest audiitorile on maksnud või maksab.

Kui nõukogu teeb ettepaneku valida uus audiitor, siis põhjendab ta üldkoosolekule eelmise audiitoriga lepingu lõpetamise põhjuseid.

- 6.2.2. Juhatus esitab enne audiitoriga audiitorteenuse lepingu sõlmimist lepingu eelnõu nõukogule kinnitamiseks. Audiitoriga sõlmitavas lepingus lepatakse eelkõige kokku audiitori tööülesanded, ajakava ja tasu. Emitent ei sõlmi lepingut, mille kohaselt auditeerimise eest makstava tasu avaldamine on lepingu rikkumine.

Lepingu alusel kohustub audiitor teatama nõukogu esimehele viivitamatult igasugusest ohust audiitori sõltumatusele või töö professionaalsusele, mis ilmneb auditeerimise käigus, välja arvatud juhul, kui selline oht kõrvaldatakse viivitamatult.

Lepingu alusel kohustub audiitor viivitamatult teatama nõukogule talle teatavakssaanud olulistest asjaoludest, mis võivad mõjutada nõukogu tööd ja emitendi juhtimist.

Audiitoriga sõlmitav leping ei tohi seada audiitorile mingil moel takistusi emitendi tegevuse hindamisel.

- 6.2.3. Audiitorite rotatsiooni korraldamisel lähtub emitent Finantsinspektsiooni 24. septembri 2003.a juhendist "Riikliku finantsjärelevalve teatud subjektide audiitorite rotatsioon".
- 6.2.4. Lepingu alusel kohustub audiitor avaldama nõukogule ja üldkoosolekule temale tavapärase auditi teostamise käigus teatavaks saanud asjaolud, mis osutavad Hea Ühingujuhtimise Tava mittejärgimisele juhatuse või nõukogu poolt. Nimetatud asjaolude kohta koostab audiitor märgukirja, mis esitatakse emitendile koos audiitori järeldusotsusega. Audiitor ei kajasta märgukirjas asjaolusid, mida juhatus on Hea Ühingujuhtimise Tava aruandes selgitanud.
- 6.2.5. Üldkoosolek, nõukogu ja juhatus võimaldavad audiitoril viia auditeerimine läbi vastavalt rahvusvahelistele auditeerimise standarditele.
- 6.2.6. Auditeerimise järelduste tutvustamisel nõukogule esitab audiitor muuhulgas:
- ülevaate auditeerimise käigust, koostööst sisekontrolli töötajate ja juhatusega, samuti olulistest teemadest, mida juhatusega arutati ning ettepanekutest, mida juhatus raamatupidamise aastaaruande koostamisel arvesse ei võtnud;
 - ülevaate audiitori sõltumatusest ja huvide konflikti puudumisest auditeerimise jooksul;
 - analüüsi muutustest omakapitalis ja asjaoludest, mida ei ole kajastatud avalikustatavas aruandes, kuid mis on olulise tähtsusega emitendi finantsseisukorrast ja –tulemusest arusaamisel;
 - enda arvamuse ühekordsete kirjete, nende suhtes raamatupidamises kasutatava arvestuspõhimõtte ja selle mõju kohta;
 - enda arvamuse tehtud finantsprognooside ja eelarve kvaliteedi kohta.

Audiitor esitab ülalkirjeldatud ülevaate, analüüsi ja arvamuse nõukogule kirjalikult.

LISA. Sõltumatuse tunnused

Sõltumatu on nõukogu liige, kes:

- (a) ei ole emitendi, teda kontrolliva aktsionäri või tema kontserni äriühingu ega emitendi kontrollitava äriühingu nõukogu, juhatuse ega tegevjuhtkonna liige ega ole nimetatud positsioonil töötanud viimase kolme (3) aasta jooksul;
- (b) ei ole emitendi, teda kontrolliva aktsionäri ega tema kontserni äriühingu ega emitendi kontrollitava äriühingu töötaja;
- (c) ei saa emitendilt, teda kontrollivalt aktsionärit, tema kontserni äriühingult ega emitendi kontrollitavalt äriühingult olulisel määral tasu, välja arvatud tasu, mis on makstud emitendi nõukogu liikme tasuna;
- (d) ei ole otseselt ega kaudselt esindanud kontrollivat aktsionäri;
- (e) ei ole ega ole viimase aasta jooksul olnud, ei isiklikult ega ka enda kontrollitava äriühingu kaudu olulistest ärisidemetes emitendi, teda kontrolliva aktsionäri ega tema kontserni äriühinguga ega emitendi kontrollitava äriühinguga. Ärisidemeteks loetakse ka kaupade või teenuste (sh finants-, õigus-, nõustamis- või konsultatsiooniteenused) omandamist, kasutamist või võõrandamist otsese või kaudse rahalise vastutasu eest olulises ulatuses;
- (f) ei ole ega ole viimase kolme (3) aasta jooksul olnud emitenti, teda kontrollivat aktsionäri ega tema kontserni äriühingut ega emitendi kontrollitavat äriühingut auditeeriv audiitor ega teda auditeeriva audiitorühingu kliendilepingut täitev audiitor, juhtivaudiitor ega töötaja, kes osaleb auditi teostamisel;
- (g) ei ole juhatuse liige ega tegevjuhtkonda kuuluv isik äriühingus, milles emitendi, teda kontrolliva aktsionäri või tema kontserni äriühingu või emitendi kontrollitava äriühingu juhatuse liige või tegevjuhtkonda kuuluv isik tegutseb nõukogu liikmena, ega oma teiste äriühingute või isikute kaudu teisi olulisi sidemeid emitendi juhatuse liikmetega;
- (h) ei ole olnud sõltumatuks nõukogu liikmeks kauem kui kümme (10) aastat;
- (i) ei ole emitendi, teda kontrolliva aktsionäri ega tema kontserni äriühingu ega emitendi kontrollitava äriühingu juhatuse liikmele, tegevjuhtkonda kuuluvale isikule ega punktides (a) kuni (h) nimetatud isikutele lähedane isik.